

URUSNIAGA MATAWANG ASING DI PLATFORM

FOREX EXCHANGE DIRECT DEALER (FXDD) :

SATU ANALISIS FIQH DAN TRANSAKSI

UNDANG-UNDANG ISLAM

MOHD ZAKI BIN ZAINOL

SARJANA SASTERA (PENGAJIAN ISLAM)

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

TAHUN 2012

Awang Had Salleh
Graduate School
of Arts And Sciences

Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA TESIS / DISERTASI
(Certification of thesis / dissertation)

Kami, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(We, the undersigned, certify that)

MOHD ZAKI ZAINOL

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of)

SARJANA

telah mengemukakan tesis / disertasi yang bertajuk:
(has presented his/her thesis / dissertation of the following title):

**“URUSNIAGA MATAWANG ASING DI PLATFORM FOREX EXCHANGE DIRECT DEALER
(FXDD): SATU KAJIAN ANALISIS FIQH DAN TRANSAKSI UNDANG-UNDANG ISLAM”**

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit tesis / disertasi.
(as it appears on the title page and front cover of the thesis / dissertation).

Bahawa tesis/disertasi tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan, sebagaimana yang ditunjukkan oleh calon dalam ujian lisan yang diadakan pada : **16 Julai 2012.**

*That the said thesis/dissertation is acceptable in form and content and displays a satisfactory knowledge of the field of study as demonstrated by the candidate through an oral examination held on:
July 16, 2012.*

Pengerusi Viva:
(Chairman for VIVA)

Assoc. Prof. Dr. Rohani Haji Ab Ghani

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Luar:
(External Examiner)

Prof. Dr. Joni Tamkin Borhan

Tandatangan
(Signature)

Pemeriksa Dalam:
(Internal Examiner)

Dr. Mohd Sollehudin Shuib

Tandatangan
(Signature)

Nama Penyelia/Penyelia-penyelia:
(Name of Supervisor/Supervisors)

Mohd Nizho Abdul Rahman

Tandatangan
(Signature)

Nama Penyelia/Penyelia-penyelia:
(Name of Supervisor/Supervisors)

Dr. Alias Azhar

Tandatangan
(Signature)

Tarikh:
(Date) July 16, 2012

Kebenaran Merujuk Tesis

Tesis Sarjana penyelidikan ini dikemukakan bagi memenuhi keperluan pengijazahan Program Ijazah Sarjana Pengajian Islam, Universiti Utara Malaysia. Saya bersetuju memberi kebenaran kepada pihak Perpustakaan Sultanah Bahiyah, UUM menggunakan Tesis Sarjana ini untuk tujuan bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju membenarkan sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian Tesis Sarjana ini untuk tujuan akedemik dengan kebenaran penyelia atau tanpa ketiadaan beliau dengan Dekan Penyelidikan Awang Had Salleh Kolej Sastera dan Sains (CAS). Sebarang bentuk salinan atau cetakan bagi tujuan komersial dan membuat keuntungan adalah dilarang tanpa kebenaran bertulis penyelidik. Penyataan rujukan kepada penulis dan Universiti Utara Malaysia perlulah dinyatakan jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas Tesis Sarjana ini. Sebarang kebenaran bagi menggunakan Tesis Sarjana ini sama ada keseluruhan atau sebahagian perlulah dipohon melalui:

**Dekan Awang Had Salleh ,
Graduate School of Arts and Sciences,
Kolej Sastera dan Sains (CAS)
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM Sintok.**

Abstrak

Isu pertukaran mata wang asing atau dikenali juga sebagai *forex* iaitu singkatan daripada perkataan *foreign* dan *exchange* mula timbul apabila wujud urusan perdagangan antarabangsa yang melibatkan dua buah negara yang menggunakan matawang yang berbeza. Persoalan pertukaran mata wang asing seterusnya menjadi lebih penting di dalam muamalat Islam apabila ia mula diceburi oleh pedagang-pedagang muslim. Sorotan karya yang lepas telah menunjukkan perbezaan pandangan di kalangan fuqaha' dan sarjana Islam dalam menentukan keharusan urusan ini. Tesis ini telah membincangkan tentang bentuk akad dan modus operandi urusan matawang asing serta aplikasinya dari aspek paktikal menggunakan internet di Platform *Forex Exchange Direct Dealer (FXDD)*. Perbincangan menjurus kepada perbincangan hukum tentang bentuk akad yang digunapakai, penggunaan lindung nilai dan *leverage* dalam *forex* oleh individu menurut pandangan fuqaha' yang mengharuskannya dan mengharamkannya. Objektif kajian ini jelas bertujuan menilai kesahan bentuk kontrak urusan transaksi mata wang asing masa kini melalui internet. Di samping itu, ia juga bertujuan mengenalpasti perbezaan antara prinsip transaksi Islam dengan modus operandi yang digunakan dalam urusan pertukaran mata wang asing di pasaran konvensional. Bagi menjalankan kajian penyelidikan ini, kaedah pengumpulan data dengan menggunakan metod kualitatif banyak digunakan bagi mencapai objektif kajian. Tumpuan diberikan kepada dua jenis bentuk kajian iaitu pengkajian data; seperti kajian kepustakaan, pemerhatian dan temubual, serta kajian penganalisan data dengan menggunakan metod-metod penulisan seperti deduktif, induktif dan komparatif. Seterusnya hasil kajian ini mendapati bahawa bentuk akad yang digunapakai dalam urusan *forex* di platform *Forex Exchange Direct Dealer (FXDD)* ialah akad secara bertulis dan ianya sah di sisi undang-undang muamalat Islam. Modus operandi kontrak jualbeli, lindung nilai, *leverage* dan *swap* di platform *Forex Exchange Direct Dealer (FXDD)* juga bertepatan dengan kehendak syarak bagi kategori kontrak urusan mata wang kertas pada masa ini iaitu bersandarkan kepada konsep *al-Sarf*. Prinsip yang terkandung dalam konsep *al-Sarf* telah pun disepakati oleh cendekiawan Islam pada masa kini.

Kata kunci : Matawang asing, Konsep *al-sarf*, Pasaran asing, FXDD, Leverage dalam Islam

Abstract

The issue of foreign exchange or forex arises when there is international trade transaction involving two countries which use different currencies. It becomes more critical and important in Islamic Muamalat when it involves Muslim foreign exchange traders. A review of the current literature has shown a difference in opinion among jurists and scholars in determining the permissibility of this transaction. This thesis discusses the contract (*akad*) and modus operandi of foreign currency transactions and its application in terms of using the internet Exchange Platform Forex Direct Dealer (FXDD). The discussion focuses on the legal debate about the types of contracts used, the use of hedging and leverage in forex by individuals according to the views of the jurists (*fuqaha*) who allow it and those who ban it. The objective of the study is assessing the validity of the contract of foreign currency transaction over the internet. In addition, it also aims to identify the difference between the principles of Islamic transactions with the modus operandi used in foreign exchange transactions in the conventional market. The qualitative method was used to achieve the objectives of the study. Emphasis is given to the two types of survey research data forms, such as literature review, observation and interviews, and analysis of relevant data by using the deductive, inductive and comparative methods. The results of this study found that the types of contracts used in the forex trading platform Forex Exchange Direct Dealer (FXDD) is the contract in writing and is justified under Islamic Muamalat. The modus operandi of the sale and purchase contracts, hedging, leverage and swap in Forex platform Direct Exchange Dealer (FXDD) are also conducted according to the Islamic requirements for paper currency contract transactions which rely on the concept of *al-sarf*. The Principles contained in the concept of *al-Sarf* have been agreed upon by Muslim scholars.

Keywords: Foreign currency, the Concept of *al-sarf*, Foreign market, FXDD, Leverage in Islam

Penghargaan

Segala puji dan puja hanya untuk Allah yang Maha Agung lagi Maha Bijaksana. Selawat dan salam kepada junjungan besar kita Nabi Muhammad S.A.W, dengan kemegahan dan syafaatnya Umat Islam telah dicurahkan taufiq dan hidayah.

Selautan kesyukuran yang tidak terhingga kepada *Robbul Jalil* kerana hanya semata-mata dengan kemurahan rahmat dan limpah kurnia pertolonganNya sahaja penulis dapat melaksanakan kerja-kerja pengumpulan data dan penulisan tesis ini dengan lancar dan jayanya.

Penghargaan yang tidak terhingga kepada kedua *mualim* dan *murabbi* Dr. Alias bin Azhar, Timbalan Dekan Bahagian Pembangunan Pelajar dan Alumni di Jabatan Colgis dan Ustaz Nizho bin Abd Rahman, Pensyarah Kanan di Pusat Pengajian Umum, Universiti Utara Malaysia yang menyelia dan memberi tunjuk ajar serta bimbingan kepada penulis semasa menjalankan penyelidikan dan menulis tesis ini. Kesungguhan mereka dalam *mentarbiyyah* penulis bermula sejak kajian ini dijalankan sehinggalah ia siap disempurnakan. Mereka juga telah membantu penulis untuk menggunakan segala kemudahan yang terdapat di Universiti Utara Malaysia sepanjang disertasi ini dijalankan. Penghargaan juga kepada individu yang meluangkan masa dan fikiran ketika ditemubual seperti Ustaz Haji Sobri bin Saad selaku pengurus besar USS Group (wakil syarikat FXDD di Malaysia) dan barisan pengurusan Insta Forex di Malaysia.

Penghargaan tidak terhingga juga diberikan kepada isteri tersayang Nuha bt Abd Rahman yang sentiasa memberi dorongan dan sokongan moral dalam usaha menyiapkan tesis ini, dan kepada anakanda Fathur Rahman al-Dusuqi yang sentiasa menghiburkan jiwa penulis sepanjang kehidupan, tak dilupakan bonda Azizah Mat Isa, yang sentiasa mendoakan untuk kekuatan jiwa penulis, juga ibu dan ayah mertua yang banyak mencurahkan idea, rakan-rakan seperjuangan di SMK Pulau Nyior, SMK Paya

Kemunting, Maktab Pengajian Islam Kedah, Jabatan Pengajian Sains dan Sastera Universiti Utara Malaysia dan semua yang berkenaan.

Tidak dilupakan juga kepada semua kakitangan bahagian pascasiswazah Universiti Utara Malaysia dan Kementerian Pelajaran Malaysia bagi unit bahagian tajaan yang sentiasa memberi sokongan kepada penulis sepanjang menyiapkan tesis ini.

Doa dan harapan semoga Allah Taala memberkati segala jasa dan usaha baik yang diberikan oleh mereka semua. Moga-moga kajian ini dapat memberi sumbangan kepada ilmu undang-undang transaksi Islam dan menambahkan lagi khazanah ilmu Islam dalam bidang Muamalat dan Kewangan Islam di Malaysia dan Antarabangsa. Amin.

Al-Faqir Mohd Zaki bin Zainol

Alusi003@yahoo.com.my

3.2.2 Jenis Pelaksanaan Akad.....	54
3.2.3 Akad <i>Mu'thah</i>	55
3.2.4 <i>Muwa'adah</i> (perjanjian) berbeza dengan Jual beli.....	57
3.2.5 Syarat Bagi Pihak Yang Berakad.....	58
3.3 Hukum Melabur dalam Urusniaga Matawang Asing.....	59
3.4 Riba.....	61
3.4.1 Jenis-Jenis Riba.....	63
3.5 Lindung Nilai (<i>Hedging</i>).....	65
3.5.1 Konsep Lindung Nilai.....	65
3.5.2 Definisi Lindung Nilai.....	66
3.5.3 Konsep Pengurusan Risiko dalam Islam.....	67
3.6 Pengenalan <i>Swap</i>	74
3.6.1 Jenis-Jenis <i>Swap</i>	75
3.7 Penangguhan.....	76
3.8 Definisi Leveraj.....	77
3.9 Kesimpulan	80
BAB EMPAT : METODOLOGI KAJIAN.....	(82-95)
4.1 Pengenalan.....	82
4.2 Bahan Penelitian Hukum Islam.....	82
4.3 Bentuk-Bentuk Kajian.....	83
4.4 Prosedur kajian.....	85
4.5 Reka bentuk Kajian.....	85

4.5.1 Pengkajian Data.....	85
4.5.2 Penganalisa Data.....	93
4.6 Kesimpulan.....	95
BAB LIMA : ANALISA DATA KAJIAN.....	(96-181)
5.1 Pendahuluan.....	96
5.2 Isu Syariah dalam Urusniaga Matawang Asing.....	104
5.3. Isu Syariah Pertama: Hukum Akad Urusniaga Matawang Melalui Internet.....	105
5.3.1 Bentuk Kontrak Yang Digunakan.....	105
5.3.2 Kelayakan Pihak Yang Berkontrak.....	109
5.3.3 Rukun Kontrak	110
5.3.3.1 Pihak Yang Berkontrak.....	110
5.3.3.2 (<i>Sighah</i>) Isi Kontrak/ Ucapan.....	111
5.3.3.3 Kesahihan Broker.....	114
5.3.3.4 Perkara Yang Dikontrak (barang dan harga)	116
5.3.3.5 Hukum Jualbeli Matawang Yang Tidak Dilihat.....	117
5.3.4 Penggunaan <i>Pending Order</i> dalam Jualbeli Matawang	121
5.3.4.1 Konsep <i>Muwa'dah</i> dalam <i>Pending Order</i>	123
5.4 Isu Syariah Kedua :Riba dalam Transaksi Matawang	127
5.4.1 <i>Illat</i> (Sebab) Pengharaman Riba Matawang (<i>al-Nuqud</i>).....	128
5.5 Isu Syariah Ketiga: Urusniaga Matawang Secara Tertanggung.....	131
5.5.1 Urusniaga Semerta.....	132
5.5.2 Urusniaga Hadapan.....	133
5.5.3 Pandangan Fiqh Mengenai Urusniaga Hadapan.....	134
5.5.5 Analisa <i>Qabd</i> di FXDD.....	136

5.6 Isu Syariah Keempat: Lindung Nilai (<i>Hedging</i>).....	139
5.6.1 Ciri-Ciri Utama Lindung Nilai.....	142
5.6.2 Lindung Nilai Dengan Instrumen <i>Swap</i>	143
5.6.3 Spekulasi Dalam <i>Forex</i>	146
5.6.4 Spekulasi <i>Forex</i> Yang Diharamkan.....	149
5.6.5 Perbezaan Antara Spekulasi dan Perjudian.....	151
5.7 Isu Syariah Kelima : <i>Swap</i>	153
5.7.1 Pengertian Bank Pusat.....	154
Syarat Pengecualian <i>Swap</i>	164
5.8 Isu Syariah Keenam: Leveraj dalam Urusniaga <i>Forex</i> Melalui Internet.....	166
5.8.1 Perbezaan Leveraj Pinjaman dan Leveraj <i>Forex</i>	168
5.8.2 Contoh Perbandingan Leveraj di Platform FXDD.....	170
5.8.3 Kontrak <i>Mu'wadah</i>	172
5.8.4 Perbezaan Antara Kontrak <i>Mu'awadah</i> Dan <i>Tabarru'</i>	173
5.8.5 Kedudukan Kontrak <i>Tabarru'</i> berbalas Kontrak <i>Mu'awadah</i>	174
5.8.6 Tiada Kos Bayaran Untuk Penggunaan Leveraj.....	179
5.8.7 kekeliruan Istilah <i>Margin Trading</i>	179
5.8.8 Kaedah Pelaksanaan Leveraj dalam FXDD.....	180
5.9 Rumusan.....	181
BAB ENAM : RUMUSAN, CADANGAN DAN KESIMPULAN...	(182-214)
6.1 Pendahuluan.....	182
6.2 Rumusan kajian.....	183
6.3 Cadangan Penambahbaikan.....	195

6.4 Cadangan Penulisan.....	198
6.5 Kesimpulan.....	200
6.6 Penutup.....	204
BIBLIOGRAFI.....	(205-215)
LAMPIRAN.....	(216-253)

Senarai Rajah

Rajah 5.1:	Rajah Kadar <i>Swap</i> Untuk Mini Akaun.....	158
Rajah 5.2:	Rajah Perkiraan NZD/JPY Kepada Dolar Amerika.....	160
Rajah 5.3:	Rajah Data Lengkap Bentuk Urusniaga di Metatrader 4.....	161
Rajah 5.4:	Rajah Carta Pembukaan Saiz 1.00 Mewakili 10 Lot di Metatrader 4.....	162

Senarai Jadual

Jadual 5.1: Jadual Kedudukan Kadar Bunga Bank Pusat.....	153
Jadual 5.2: Jadual Simbol Rajah Premium Beli dan Jual Matawang.....	159
Jadual 6.1: Jadual Perbezaan Leveraj <i>Forex</i> dan Pinjaman.....	191

Senarai Lampiran

Lampiran	Tajuk	Halaman
Lampiran A:	Contoh Borang Pendaftaran Pengenalan Diri FXDD.....	216
Lampiran B:	Contoh Email dalam FXDD.....	218
Lampiran C:	Contoh Pendaftaran Elektronik FXDD.....	221
Lampiran D:	Contoh Borang Pengecualian <i>Swap</i>	229
Lampiran E:	Contoh Borang Pengeluaran Matawang (<i>Funds Redemption</i>)	230
Lampiran F:	Contoh Pemindahan Wang ke Akaun Nostro FXDD di bank J.P Morgan Bank.....	231
Lampiran G:	Borang Perjanjian Pedagang dengan FXDD.....	232
Lampiran H:	Kajian dari Panel Penasihat Shar'e Kodana Berhad dalam Sinar Rohani bertajuk “ <i>Forex Tdak Bercanggah dengan Islam</i> ”.....	241
Lampiran I:	Temubual ringkas wartawan (H) dengan pakar ekonomi bersama Dr. Barjoyai Bardai dalam isu Tabung Haji dan Pelaburan <i>Forex</i>	243
Lampiran J:	Maklumat Bank Negara Mengenai Kebenaran Broker <i>Forex</i> Secara Elektronik. Rujukan: (http://www.bnm.gov.my/index.php?ch=88pg=69&ac=2077?=bm)...	247
Lampiran K:	Laporan Kajian Aktiviti Urusniaga matawang Asing pada tahun 2007 dari BIS.....	249

Senarai Kependekan

AUD	:	<i>Australia Dolar</i>
BOE	:	<i>Bank of England</i>
EBS	:	<i>The Electronic Brokering Services</i>
ED	:	Edisi
FED	:	<i>Federal Reserve</i>
FOREX	:	<i>Forex Exchange</i> (Pertukaran matawang)
FXDD	:	<i>Forex Exchange Direct Dealer</i>
GBP	:	<i>Great Britain Pound Sterling</i>
H	:	Hijrah
HAL	:	Halaman
JIL	:	Jilid
JPY	:	Japan Yen
KUIN	:	Kolej Universiti Insaniah
M	:	Masihi
MFSA	:	<i>Malta Financial services Authority</i>
MPS	:	Majlis Penasihat Syariah
NFA	:	<i>National Futures association</i>
NZD	:	<i>New Zealand Dollar</i>
RM	:	Ringgit Malaysia
TERJ	:	Terjemahan
T.TH	:	Tiada Tarikh / Tanpa Tarikh
USD	:	<i>United State Dollar</i>

Senarai Glosori Muamalat

Istilah	Makna Istilah
<i>al-Urf</i>	Kebiasaan yang diamalkan oleh sebahagian besar sesuatu masyarakat sama ada dalam bentuk percakapan atau perbuatan. Ia merupakan adapt jama'iyah (amalan kebiasaan yang diterima pakai secara kolektif) dan boleh diterima pakai sebagai asas hukum selama ia tidak bercanggah dengan syarak.
<i>al-Qabd</i>	Penerimaan terhadap sesuatu subjek dalam 'aqd. Ia boleh dilakukan dengan cara zahir seperti membuat pengambilan barang selepas jual beli, atau secara tidak zahir seperti pengiktirafan bahawa akibat sesuatu tindakan tertentu, menunjukkan <i>qabd</i> telah berlaku dengan sempurna. Secara amnya, <i>qabd</i> bergantung kepada 'urf tentang cara bagaimana sesuatu penguasaan dan pemilikan telah sempurna berlaku.
<i>Fiqh</i>	Ilmu yang berkaitan dengan hukum amali syarak berdasarkan dalil-dalil secara terperinci. Perbahasannya merangkumi, ibadat, <i>munakahat</i> , <i>muamalat</i> , <i>jinayat</i> , jihad dan kehakiman.
<i>Ijab</i>	Penyataan pihak pertama dalam sesuatu akad yang menunjukkan kehendaknya untuk berkontrak; tawaran.

<i>Qabul</i>	Pernyataan persetujuan oleh pihak kedua yang menunjukkan dia redha terhadap sesuatu kontrak. Contohnya dalam jual beli pembeli berkata “saya beli”. Selain itu, <i>qabul</i> juga boleh dilakukan dalam bentuk lain, seperti pembayaran wang, penerimaan produk, bertulis atau secara isyarat ⁽¹⁾
<i>Bay' al-Salam</i>	Kontrak jual beli barang pesanan yang disepakati butiran terperinci pada awal akad dan pembayaran penuh dibuat secara tunai manakala penyerahan barang ditangguhkan kepada suatu masa yang ditetapkan.
<i>Aset</i>	Wang tunai dan harta benda seperti tanah, bangunan dan lain-lain yang dimiliki seorang, syarikat atau pertubuhan dan lain-lain.
<i>Bay' al-Inah</i>	Jual beli yang berlaku antara penjual dan pembeli. Penjual menjual asetnya kepada pembeli dengan harga tangguh lebih tinggi, kemudian penjual membeli semula aset tersebut daripada pembeli dengan harga tunai yang lebih rendah. Keadaan sebaliknya juga boleh berlaku.
<i>Bay' al-Garar</i>	Jual beli yang mempunyai unsur-unsur penipuan atau ketidakpastian yang boleh mendedahkan seseorang kepada bahaya sekiranya pembelian diteruskan seperti menjual ikan di dalam kolam.

¹ Walau bagaimanapun Mazhab Shafie mensyaratkan *qabul* dilafazkan secara lisan.

<i>Bon</i>	Instrumen hutang yang diterbitkan oleh pihak kerajaan atau swasta bagi tujuan mendapatkan modal dengan cara berhutang dan mempunyai tempoh matang tertentu. Di akhir tempoh matang pihak yang menerbitkan bon akan membayar jumlah asal yang dipinjam beserta dengan faedah (Kupon).
<i>Darurah</i>	Perihal terpaksa atau terdesak melibatkan keadaan yang genting. Contohnya ketiadaan pembiayaan secara Islam bagi sesuatu perusahaan yang diharuskan menyebabkan perlunya pembiayaan secara konvensional.
<i>Judi</i>	Segala aktiviti yang melibatkan pertarungan, iaitu pihak yang menang akan mendapat semua pertarungan dan pihak yang kalah akan kehilangan semua pertarungan.
<i>Khiyar</i>	Hak pihak yang berakad sama ada ingin meneruskan akad atau membatalkannya berdasarkan sebab-sebab yang diharuskan oleh syarak.
<i>Kontrak Niaga hadapan</i>	Penyerahan sejumlah sesuatu asset pada sesuatu tarikh masa hadapan mengikut harga yang ditentukan semasa kontrak dibuat.

<i>Opsyen</i>	Hak untuk membeli atau menjual sejumlah aset pendasar seperti sekuriti dan sebagainya pada harga tertentu dalam tempoh tertentu atau pada tarikh tertentu.
<i>Spekulasi</i>	Perihal(perbuatan) membeli dan menjual sesuatu (saham dan lain-lain) dengan harapan untuk mendapatkan keuntungan walaupun terpaksa menghadapi risiko.
<i>Tabarru'</i>	Pemberian hak milik atau manfaat kepada mana-mana pihak secara percuma tanpa ada balasan dengan niat membuat kebaikan.
<i>'Ilat</i>	Sebab, alasan atau asas hokum
<i>Akad Mu'thah</i>	Jual beli melalui perbuatan secara lazimnya tanpa melibatkan ladaz ijab dan qabul dalam urusan belian kecil-kecilan atau runcit.
<i>Akad al-Sahih</i>	Kontrak yang sah, memenuhi rukun dan syarat-syarat yang menepati prinsip syariah.
<i>Akad Fasid</i>	Kontrak yang terdapat kecacatan pada syaratnya.
<i>Bay'</i>	Kontrak jual beli, pertukaran harta dengan harta dengan syarat-syarat tertentu.

<i>Bay' al-Ma'dum</i>	Menjual sesuatu barangan yang tidak dimiliki oleh penjual ketika kontrak jual beli berlangsung. ⁽²⁾
<i>Bay' al-Sarf</i>	Jual beli matawang dengan matawang lain termasuk emas dan perak ⁽³⁾
<i>Bursa</i>	Tempat untuk menjual beli sekuriti, saham, sukuk dan lain-lain yang dilakukan mengikut peraturan-peraturan yang ditentukan.
<i>Cas</i>	Bayar yang perlu untuk sesuatu perkhidmatan atau barang yang dibeli.
<i>Dinar</i>	Kepingan atau mata wang emas
<i>Dirham</i>	Kepingan atau mata wang perak
<i>Faedah</i>	Bunga atau riba. Ia adalah tambahan yang dikenakan dalam transaksi pinjaman.
<i>Fulus</i>	Duit Syiling diperbuat selain dari emas dan perak
<i>Fuqaha'</i>	Pakar-pakar dalam bidang Fiqh.
<i>Hibah</i>	Pemberian sukarela semasa hidup

² Seperti isu waran dan kontrak niaga hadapan minyak sawit mentah dan lain-lain.

³ *Al-Sarf* ialah konsep urusan niaga transaksi matawang yang bersandarkan kepada emas dan perak. Majoriti ulama kontemporari mengharuskan urusan niaga matawang kertas dengan syarat bersandarkan kepada prinsip yang terkandung dalam konsep *al-sarf* iaitu a) Sama kategori b) Transaksi dilakukan secara tunai /serentak c) Sama nilai

<i>Ijmak</i>	Persepakatan mujtahid di kalangan umat Islam terhadap sesuatu hukum pada sesuatu zaman selepas kewafatan rasulullah S.A.W
<i>maqasid Syariyyah</i>	Objektif yang ingin dicapai oleh syarak ketika menetapkan sesuatu hukum yang bertujuan menjaga maslahat manusia.
<i>Muasarah</i>	Moden, terkini atau baru
<i>Muwa'adah</i>	Perjanjian
<i>Riba Nasi'ah</i>	Riba yang berlaku apabila ada lebihan terhadap bayaran balik pinjaman disebabkan oleh penangguhan tempoh masa bayaran atau bayaran tambahan kerana melebihi tempoh masa bayaran yang ditetapkan.
<i>Spot</i>	Transaksi pertukaran matawang secara lani tanpa penangguhan
<i>Taqabud</i>	Serah-menyerah pertukaran daripada kedua-dua belah pihak iaitu penjual dan pembeli.

BAB SATU

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Wang adalah ciptaan yang terulung dalam sejarah manusia. Wang menjadi satu tarikan kepada manusia kerana ia boleh dikatakan sebagai kekuatan utama untuk manusia mendapatkan sesuatu keperluan dan kehendak setelah berakhirnya sistem barter. Ia juga memberikan pemiliknya daya beli untuk memenuhi setiap kehendaknya. Manakala dari segi peraturan perundangan pula, ianya merupakan alat bagi memenuhi kewajipan pemiliknya (Ahmad Hassan 2005:11; Sahir Hassan 1985:50). Keadaan ini berlaku disebabkan hampir keseluruhan urusan harian manusia yang dijalankan pada hari ini melibatkan penggunaan wang sama ada perniagaan itu berlaku secara domestik atau pun di pasaran antarabangsa.

Perniagaan domestik di sesebuah negara pula selalunya mudah dilaksanakan kerana ia hanya melibatkan penggunaan satu jenis matawang sahaja. Penggunaannya juga mudah dan tidak terdedah dengan risiko perubahan nilai matawang sama ada urusan di jalankan secara tunai atau kredit.(Wan Mansor 1993:5) Ia amat berbeza dengan urusan di pasaran antarabangsa.

Urusniaga di pasaran antarabangsa pula selalunya melibatkan urusan di antara dua buah negara yang berbeza. Secara tidak langsung ia melibatkan matawang negara masing-masing. Penggunaan matawang yang berbeza ini akhirnya telah menimbulkan

The contents of
the thesis is for
internal user
only

Bibliografi

- Abd Ghafar Ismail, Nur Azura Sanusi (2003), "*Wang Fiat Dan Pasaran Mata Wang: Pandangan fiqh*" dalam *Prosiding Seminar Kebangsaan Fiqh Semasa*, Selangor: Jabatan Syariah, Fakulti Pengajian Islam, Universiti Kebangsaan Malaysia
- Abd Karim Zaidan (1989), *Al-Madkhal Li dirasat al-Syariah al-Islamiah*, Maktabah al-Quds.
- Abdul Aziz Jemain (2001), *Isu-isu Ekonomi dan Pengurusan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Prentice Hall.
- Abu Muhammad al-Husayn al-Baghawi (1983) *Syarh al-Sunnah*, juz 8, Beirut : al-Maktab al-Islami.
- Al-Dusuqi, Muhammad 'Arfa al-al-Dusuqi (t.t) *Hasyiyah al-Dusuqi 'Ala al-Syarhu al-Kabir*, juz 3, Mesir: Dar al-Ihya' al-Katub al-'Alamiyah.
- Ahmad Hassan (2005), *Mata Wang Islam*, Terj: Saifurrahman, Jakarta : PT RajaGrfindo Persada.
- Ahmad Hidayat Buang (1994), *Unsur-Unsur Utama Pembentukan Kontrak('Aqd) di Dalam Undang-Undang Islam*, Jurnal Syariah, Jld 2, Bil 1, KL: APIUM
- Ahmad Jazlan Mat Jusoh, Zamzuri Zakaria (2009), *Persoalan Fiqh Dalam Perlaksanaan E-Dagang* dalam *Prosiding Seminar Muamalat, Ekonomi dan Kewangan Islam*, Selangor: Bangi UKM.
- Ahmad Shalabyy, Dr (1996), *Khaifa Taktub Bahsan wa Risalah: Dirasah Manhajiyyan*, Kaherah : Maktabah al-Nahdhah al-Misri.

Al-Qardawi (1995), *Fatawa Muasarah*, terjemahan oleh Zaidi Jalil, Jil 7 dan 8, K.Lumpur: Pustaka Salam.

_____ (1997) *Syariat al-Islam Salihah Li al-Tatbiq Fi Kulli Zaman wa Makan*, Cairo Maktabah Wahban.

Al-Suyuthi (1936), Mustafa Muhammad, *Al Ashbah wa al Nadzair*, Mesir.

Al-Zuhaily, Wahba al-zuhaily (1995), *Usul al-fiqh al-Islamiy*, Juz 1, Damsyik: Dar al-Fikr.

_____ (1409H/1989), *al-Fiqh al-Islami wa Adillatuhu*. Beirut: Dar al-Fikr

_____ (2002), *al-Muamalat al-Maliyyah al-Muasirah*, Dar al-Fikr al-Mua'sir.

_____ (1991) *al-Tafsir al-Munir* beirut : Dar al-Fikr al Muasir

Al-Buhuti, Mansur Ibnu Yunus Ibn Idris, (1982), *Kasyf al-Qina' 'an Matan al-Iqna'*, juz 3, Lubnan: Dar al-Fikr.

Al-Buti, Muhammad Said Ramadhon (1980), *Fiqh al-Sirah*, cet 8, Beirut: Dar al-Fiqh.

Al-Fairuz Abadi, Majd al-Din Muhammad b Ya'qub (1995) *al-Qomus al-Muhithd*, Juz 4, Beirut : Darul Ihya al-Turath al-Arabi.

Al-Fayumi, Ahmad b Muhammad b Ali (1987) *al-Misbah al-Munir*, Beirut : Maktabah Lubnan.

Ali Ahmad al-Salus (1985), *al-Muamalat al-Maliyyah al-Muasirah*, Kuwait: Maktabah al-Falah.

Al-Jassas (1347h), *Ahkam al-Quran* ,Jil 2, Kaherah : Matba'ah al-Bahiyah.

Al-Maltawi, Muhammad bin Ahmad (1983), *Fiqh al-Muamalat ala Mazhab al-Imam Malik*, Kaherah: Dar Fikr al-Islami

Al-Nawawi, *al-Majmuk Sharh al-Muhazzab*, Jld. 9, Jeddah: Maktabat al-Irshad.

Al-Qurtubi, Muhammad Ibnu Ahmad al-Ansari (1993), *al-Jami' li al-Ahkam al-Quran*, Juz 3, Beirut : Darul Kutub al-Ilmiyah.

Al-Ramli, Syams al-Din Muhammad b.Abi al-Abbas Ahmad bin Hamzah al-Ramli (1988), *Nihayah al-Muhtaj ila Syarh al-Minhaj*, juz 8, Kaherah : Syarikah Maktabah wa Matba'ah al-Babi al-Halabi wa Awladih

Al-Sanhuri, Abd Razzak,(t.tt), *Masadir al-Haq fil al-Fiqh al-Islami*, Beirut : Majma' al-Ilm al-Arabi al-Islam.

Al-Sarakhsi (1978), *Kitab al-Mabsut*, Juzuk 13, Bairut : Darul makrifah

Al-Syafie, Abu 'Abdullah Muhammad b.Idris al-Syafie (2001), *al-Umm*, Jid 4, ed. Rifiat Fauzi, Mansurah-Egypt: Dar al-Wafa'.

_____ (1973), *al-Risalah*, Beirut : al-Maktabah al-Ilmiyyah.

Al-Syarbini, Syams-al-Din Muhammad b.Muhammad al-Khatib al-Syarbini(1998). *Mughni al-Muhtaj*, Kaherah: Syarikat Wa Matba'ah Mustafa al-Halabi Wa Awladih

Al-Tabari, Abu Jaafar Muhammad b Jarir al-Tabari(1988), *Jami'e al-Bayan 'an Ta'wil ayi al-Quran*, Juz 3, Beirut: Dar al- Fikr.

Al-Tarmizi (t.t), *Sunan al-Tarmizi*, Beirut: Dar Ihya al-Turath al-Arabi

Al-Zarqa', Mustafa Ahmad, (1418H/1998), *al-Madkhal al-Fiqh al-am*. Damsyik: Dar al-Qalam.

A-Razi, Abu Abdullah Muhammad b.Umar al-Fakr al-Razi (t.t), *Tafsir al-Kabir*, Beirut :Dar Ihya' al-Turasth al- Arabi.

Asyaf Wajdi Dusuqi (2009), *Mekanisme Swap dalam Lindung Nilai*, Prosiding Muzakarah Cendekiawan Syariah Nusantara ke-3 Indonesia, ISRA

Azizi Che Seman, Abdul Rahman A.Syukor(2005), "*Aplikasi Konsep al-Sarf dalam Tukaran Mata Wang Asing*", dalam *Prosiding Seminar Ekonomi Dan Kewangan Islam*, Sintok: Fakulti Ekonomi Universiti Utara Malaysia.

Badran, Abu al-Aynain (1973), *Mu'amalat al-Shariyyah*, Mesir : Matb'ah al-Futuh

_____ (1968) *Tarikh al-Fiqh al Islami wa Nazariyyat al-Milkiyyah wa al-Uqud*, Beirut : dar al-Nahdhah al-Arabiyah

Burhanuddin bin Lukman(2009), *Urusniaga Matawang di Institusi Kewangan : Isu Spot dan qobd* (2), Muzakarah Cendekiawan Syariah Nusantara ke-3 Indonesia, ISRA

Chapra M.U (1990), "*The Islamic Welfare State and its Role in The Economy*" dalam Khurshid Ahmad (ed). *Studies in Islamic Economics*. Leicester: The Islamic Foundation.

_____ (1992) "*The Role of Stock Exchange in An Islamic Economy*" (*Comment on M.M Metwally's*) dalam syeikh Ghazali Syeikh Abod et al (1992) *An Introduction to Islamic Finance*, Kuala Lumpur: Quill Publisher.

_____ (2001) *Interest Rate Swap*, United Kingdom: Financial World Publishing.

Coyle, Bryan (2000) *Hedging Currency Exposure*, United Kingdom: Financial World Publishing.

Hamoud, Sami' Hassan Ahmad (1976), *Tanwir al-A'mal al-Masrafiyyah bil ma Yattafiq al-Syariah al-Islamiyyah*, c3, kaherah: Maktabah al-turath.

Ibnu Abidin, Muhammad (1966), *Hasyiyah Radd al-Mukhtar ala al-Durr al-Mukhtar*, Juz 5, Cetakan 2, Kaherah : Maktabah wa Matbaah Mustafa al-Baabi al-Halabi.

Ibnu Ahmad 'Ilyais (1958), *Fath al 'Aliyy al-Malik fi al-Fatawa 'ala Mazhab Imam Malik*, Kaherah: Mustafa al-Baabil al-Halabi

Ibnu Hajar, Ahmad Ibnu Ali Ibnu Hajar al-'Asqolani (2000), *Fath al-Bari Syarhu Sahih al-Bukhori*, juz 4, Riyadh : Dar al-Salam.

Ibnu Human, Kamal al-Din Muhammad ibn Abd al-Wahid,(t.t), *Fath al-Qadir*, Mesir : Matba'ah Mustafa Muhammad.

Ibnu khaldun Abd Rahman Abdullah (1978) *al-Muqadimah*, Kaherah: al-Maktabah al-Tijariah al-Kubra

Ibnu Manzur, Abu al-Fadl Jamal al-Din Muhammad ibn Mukarram(1990), *Lisan al-'Arabi*, Juz 9, Beirut: Dar al-sadir

Imam Barnabib (1982), *Erti Dan Metode Sejarah Pendidikan*, Yogyakarta: Pentadbiran Yayasan Penerbitan FIP-IKIP.

Imran Hosein (1997), *The Prohibition of Riba in Quran and Sunnah*, ed 1, Kuala Lumpur: Ummavision Sdn Bhd.

Jabatan Kemajuan Islam Malaysia(1998) *Himpunana Fatwa Kebangsaan*, Kuala Lumpur: Yayasan Dakwah Islamiah Malaysia.

Jasim Ibn Muhammad (1992), *al-Mursyid al-Wathiq ila Maraji al-Bahth wa Usul al-Tahqiq*, Kuwait:Dar al-Da wah.

Joni Tamkin Borhan, Mohd Yahya Mohd Hussin (2009), *Analisis Perkembangan Pasaran Saham Islam di Malaysia*, Jurnal Syariah, Jil. 17, Bil. 3 , APIUM

Joni Tamkin Bin Borhan (2007), *Pemikiran Ekonomi Ibn Qayyim Ibn Jawziyyah*, Jurnal Usuluddin, Bil 25, APIUM

_____ (2001), *Falsafah Ekonomi dan Instrumen Muamalah Dalam Amalan Perbankan Islam di Malaysia* , Jurnal Usuluddin, Bil 13, APIUM

_____ (2001), *Sistem Perbankan Islam di Malaysia: Sejarah Perkembangan, Prinsip dan Amalannya* , Jurnal Usuluddin, Bil 14, APIUM

Latifa M.Algaoud (2001), *Islamic Banking*, Terj: Burhan Wirasubrata,Cet 1, Jakarta: PT Serambi Ilmu Semesta

Longman dictionary of contemporary English (1999),UK: Longman Group UK Limited.

M.Abdul Mujieb Mabruhi Tholhah Syafiah Am(1997), *Kamus Istilah Fiqh*, Percetakan IWC Sdn.Bhd.

M.Iqbal (2007), *Mengembalikan Kemakmuran Islam dengan Dinar & Dirham*, Jakarta : Spiritual Learning Centre-Dinar Club.

Madkur, Muhammad al-Salam, (1383H/1963), *al-Madkhal li al-Fiqh al-Islami: Tarikhuha wa Masadiruh wa Nazariyyatuh al-Ammah*. Kaherah : Dar al-Nahdhah al-Arabi.

Mahmud Sulaiman Yaaqut, Dr (t.t), *Manhaj al-Bahs al-Lughawi*, Tanta: Dar al-Makrifah al-Jamiah.

Al-Nawawi, Mahy al-din Yahya Ibnu Syaraf (1994), *Sahih Muslim bi-Syarhi 'ala Imam Muhy al-din al-Nawawi*, juz 11, Riyadh: Dar al-Ma'rifah.

Majelis Ulama Indonesia(1993), *Himpunan Fatwa Dewan Syariah Nasional*, Jakarta: Ulama' Indonesia

_____ (2003), *Himpunan Fatwa Dewan Syariah Nasional*, Jakarta: Majelis Ulama Indonesia.

Manna. M.A (1987), *Islamic Economics: Theory and Practice (a Comprarative Study)*, Lahore: SH Muhammad Syarif.

Marshal, John and Kenneth Kapner (1990) *The Swaps Handbook*, New York: New York Institute of Finance.

Miltiades Chacholiades(1989), *Prinsip Ekonomi Antarabangsa*, Terj: Amir H.Baharudin, Kuala Lumpur: DBP

Mohd Sheffie Abu Bakar (1995), *Metodologi Penyelidikan*, ed.2, Bangi: Penerbit :

Mohd Zaki Zakaria (2002), *Makroekonomi Mudah*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

Mohd Zamerey Abdul Razak(2009),*Urusniaga Matawang di Institusi Kewangan : Isu Spot dan qobd(1)*, Muzakarah Cendekiawan Syariah Nusantara ke-3 Indonesia, ISRA

_____ (2010), *Leverage Dalam Urus Niaga Mata Wang Asing/Foreign Exchange (Forex): Satu Analisis Dari Perspektif Syariah*, Jurnal Muamalat, bil 2, Jakim, TradeXS Sdn Bhd.

Mohidin Yahya(1994), *Tukaran Asing dan Pasaran Wang: Teori dan Amalan*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka

Muhammad Akram Khan (1992), *Commodity Exchange and Stock Exchange in An Islamic Economy*" dalam syeikh Ghazali ed (1992) an Intoduction to Islamic Finance Kuala Lumpur: Quill Publisher

Muhammad Nasri bin Md Hussain (2009) *Sistem Pertukaran Matawang Asing di Malaysia: Kajian dari Perpektif Islam*, Sintok : UUM

Muhammad Qol'ah Jie, Dr, (1999), *Thuruq al-Bahs fil al-Dirasat al-Islamiyyah*, Beirut: Dar an-Nafaes

Muhammad Rawwas Qal'ahji (2009), *Urusan Kewangan Semasa: Menurut Perspektif Syariah Islam*, Terj: Basri Ibrahim al-Hasani, Selangor: al-Hidayah Publication

Muhammad Said al-Baghdadi, Dr (1995), *al-Wajiz fil al-Bahs al-Lughawi*, Furuq Jamiah al-Azhar bil al-Zaqaziq, Maktabah Insaniah

Mustafa Dakian (2005), *Sistem Kewangan Islam; Instrumen, Mekanisme dan Perlaksanaannya Di Malaysia*, Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributions Sdn Bhd.

- Nik Mustafa Nik Hassan (2002), *Ekonomi Islam dan Pelaksanaannya di Malaysia*, Kuala Lumpur : IKIM
- Nor Hashimah Jalaluddin (1996), *Tatacara Kajian Lapangan: Satu Panduan Jurnal Dewan Bahasa*, Kuala Lumpur:DBP
- Nor Muhamed Yaakob (1996), *Teori, Amalan Prospek Sistem Kewangan Islam di Malaysia*, Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributions Sdn bhd.
- Othman Yong (2002), *Pasaran dan Institusi Kewangan di Malaysia: Teori dan Amalan*, Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Robert W.Kolb (1982) *Interest Rate Futures*, Texas : Publication Development Co.
- Miller, Roger Le Roy (1985), *Modern Money and Banking*, New York : Mc Graw-Hill Company.
- Rosalan Hj Ali (1992), *Pelaburan: Penilaian dan Penerapan*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Sahir Hasan (1985), *al-Nuqud wa al-Tawazub al-Iqtishadi*, Alexandria.: Muassasah al-Shabab al-Jamiah Li al-Thibaah.
- Saiful Azhar Rosly dan Emad Rafiq Barakat (2002), “ *The Economic Thought of Al-Maqrizi: The Role of the Dinar and Dirham as Money*”. The Islamic Dinar, Investors’ Digest, Feb 2002.
- Salihin Ramli (2000), *Pasaran Niaga Hadapan*, dalam *Seminar Muamalat, Ekonomi dan Kewangan Islam (SMEKI09)*, Jld 1, Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd

Sami Hassan Ahmad Hamoud (1976), *Tatwir al-'Amal al-Masrafiyah al-Ma Yattafiq al-Syari'ah al-Islamiyyah*, Cetakan .3, Kaherah: Maktabah dar al-Turath.

Shalabi, Muhammad Mustafa (1404H/1983), *al-Madkhal fi al-Ta'rif bil al-Fiqh al-Islami wa Qawaid al-Milkiyyah wa al-Uqud fih*. Beirut : Dar al-Nadhah al-Arabiyyah.

Syed Arabi Idid (1998), *Kaedah Penyelidikan Komunikasi dan Sains Sosial*, Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka

Syed Othman al-Hibsyi (1989), *Islam: Ekonomi dan Pengurusan*, Shah Alam: Penerbitan Hizbi.

Syeikh Hassan Ayob (2008), *Fiqh Muamalat*, Terj: Abdurrahman Salleh Siregar, Selangor:Berlian Publication sdn bhd

Vantakesh, Raj and Vijaya Vantakesh (1994), *Interest Rate and Currency Swaps: The Market Products And Application*, Chicago: Probus Publishing.

Wan Mansor Wan Mahmood (1993), *Urusniaga Pasaran Matawang Asing*, Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

_____ (1997), *Urusniaga Matawang Asing*, Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka.

Wardrep, B. N. and J. F. Buck, "The Efficacy of Hedging with Financial Futures: An Historical Perspective," *Journal of Futures Markets*, vol.2, no.2.

Yahya al-Jubawiri, Dr, (1993), *Manhaj al-Bahs wa Tahqiqil al-Nusus*, Beirut: Dar al-Gharbi al-Islami